

โครงการอบรมหลักสูตรการฝังเข็มสำหรับทันตแพทย์ ประจำปี ๒๕๖๔

๑. หลักการและเหตุผล

การฝังเข็ม (Acupuncture) เป็นการรักษาโรคด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนแขนงหนึ่งที่มีวิวัฒนาการ และถ่ายทอดจากการสั่งสมประสบการณ์อันยาวนานกว่า ๓,๐๐๐ ปี มีการเผยแพร่ไปยังประเทศต่างๆ ทั่วทั้งเอเชีย ยุโรป และอเมริกา สำหรับประเทศไทย การฝังเข็มเริ่มมีมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเมื่อ ๗๐๐ ปีก่อน โดยเข้ามาพร้อมพ่อค้าชาวจีน หลังจากประเทศไทยและจีนเริ่มมีสัมพันธภาพทางการทูต ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้มีแพทย์ไทยไปศึกษาวิชาฝังเข็มจากสถาบันฝึกอบรมที่องค์การอนามัยโลกรับรองในสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศในยุโรปและสหรัฐอเมริกา อันเป็นจุดเริ่มต้นที่แพทย์แผนปัจจุบันในประเทศไทยได้ให้ความสนใจในวิชาฝังเข็ม นอกจากนี้ ยังมีนักเรียนและผู้สนใจจากประเทศไทยส่วนหนึ่งได้ไปศึกษาศาสตร์การแพทย์แผนจีนที่สาธารณรัฐประชาชนจีน ทำให้การฝังเข็มเป็นที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้น

กองการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนมณฑลกานซู มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และแพทยสมาคมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรอบรมศาสตร์การแพทย์แผนจีนด้านการฝังเข็มสำหรับทันตแพทย์ เพื่อเพิ่มองค์ความรู้สำหรับทันตแพทย์เสริมการรักษาโรคทางทันตกรรม และเพิ่มทางเลือกในการรักษาพยาบาลให้กับผู้ป่วยทางทันตกรรม ซึ่งได้กำหนดจัดอบรมหลักสูตรทันตแพทย์ฝังเข็ม ในระหว่างวันที่ ๓๑ พฤษภาคม - ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อฝึกอบรมให้ทันตแพทย์มีความรู้ความสามารถในการตรวจ วินิจฉัย รักษา และฟื้นฟูสภาพของผู้ป่วยโดยใช้ศาสตร์การแพทย์แผนจีนด้วยการฝังเข็ม

๒.๒ เพื่อให้ทันตแพทย์สามารถใช้ศาสตร์การฝังเข็มมาเสริมการรักษาในโรคและกลุ่มอาการทางทันตกรรม

๓. เป้าหมาย

ทันตแพทย์ที่มีทะเบียนผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมจากทันตแพทย์สภา และมีประสบการณ์ประกอบวิชาชีพทันตกรรมไม่น้อยกว่า ๑ ปี

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ระหว่างวันที่ ๓๑ พฤษภาคม - ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

ภาคทฤษฎีจัดอบรม ณ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ภาคปฏิบัติ ณ สถานที่ต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้

๕. ขั้นตอนการดำเนินงาน

๕.๑ ขออนุมัติโครงการ

๕.๒ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๓ ประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานทั้งในและนอกกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การสมัครเข้ารับการอบรม

๕.๔ แจ้งผลการคัดเลือกผู้สมัครเข้ารับการอบรม และรับโอนเงินค่าลงทะเบียนผ่านบัญชีธนาคาร

๕.๕ ดำเนินการจัดอบรม

๕.๖ สรุปผลการดำเนินงาน

๖. หน่วยงานผู้จัด

๖.๑ กองการแพทย์ทางเลือก กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข

๖.๒ แพทยสมาคมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน

๖.๓ มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนมณฑลกานซู

๖.๔ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

๗. คุณสมบัติและจำนวนผู้เข้ารับการอบรม
ทันตแพทย์ จำนวน ๒๕ คน ขึ้นไป

๘. หลักสูตรการอบรม

ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติรวมไม่น้อยกว่า ๒๕๘ ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี (๑๖๗ ชั่วโมง)

ประวัติการแพทย์จีนโดยย่อ

๓ ชั่วโมง

(History of Chinese Traditional Medicine)

ทฤษฎีหยิน - หยาง

๓ ชั่วโมง

ทฤษฎีเบญจธาตุ

๓ ชั่วโมง

สาระสำคัญพื้นฐานแห่งชีวิต ซี่ - เลือด - จินเย่

๖ ชั่วโมง

ทฤษฎีระบบอวัยวะสี่ระยะในทางการแพทย์แผนจีน

๑๒ ชั่วโมง

สาเหตุการเกิดโรคและกลไกการดำเนินของโรค

๖ ชั่วโมง

หลักการป้องกันและรักษา

๓ ชั่วโมง

การวินิจฉัยโรค - การมอง, การถาม, จับชีพจร

๑๘ ชั่วโมง

การวิเคราะห์กลุ่มอาการโรค

๖ ชั่วโมง

การวิเคราะห์กลุ่มอาการจากซี่ - เลือด - จินเย่

๖ ชั่วโมง

การวิเคราะห์กลุ่มอาการตามอวัยวะข้างผู้

๑๒ ชั่วโมง

สมุนไพรจีน

๖ ชั่วโมง

บทนำทฤษฎีเส้นลมปราณและจุดฝังเข็ม

๖ ชั่วโมง

เส้นลมปราณและจุดฝังเข็มที่ใช้บ่อย

๒๔ ชั่วโมง

การรักษาโรคและอาการต่าง ๆ ทางทันตกรรม

๓๐ ชั่วโมง

โรคอวัยวะในช่องปาก โรคขากรรไกรและกระดูก

ในหน้าที่เกี่ยวข้องกับขากรรไกร

วิธีการปักเข็มและเทคนิคการกระตุ้นเข็ม

๖ ชั่วโมง

ข้อระวังและการแก้ไขความผิดปกติ

๓ ชั่วโมง

วิธีการรมโกศจุฬาลำพาและการครอบแก้ว

๓ ชั่วโมง

การใช้เข็มรูปแบบอื่นๆ - เข็มคีระชะและเข็มหู

๙ ชั่วโมง

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑ ชั่วโมง

มาตรการปลอดภัย

๑ ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ (๕๑ ชั่วโมง)

การตรวจร่างกายด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน

๑๒ ชั่วโมง

การฝึกปฏิบัติการฝังเข็ม

๓๙ ชั่วโมง

สรุปผลและอภิปราย

๓ ชั่วโมง

ศึกษาดูงาน

๓๐ ชั่วโมง

สอบ

๗ ชั่วโมง

๙. เงื่อนไขการจบหลักสูตรการอบรม

ผู้เข้ารับการอบรมจะได้รับประกาศนียบัตร เมื่อผ่านเกณฑ์ ดังนี้

๙.๑ เข้าอบรมไม่น้อยกว่า ๘๐% ทั้งทฤษฎี ปฏิบัติ และดูงานตลอดหลักสูตร

๙.๒ ผ่านการประเมินด้านจริยธรรมดี ประพฤติ เจตคติ ความประพฤติ ทัศนคติ พฤติกรรมที่เหมาะสม โดยการพิจารณาจากอาจารย์ประจำ (ต้องมีสมุดประเมินผล)

๑๐. เกณฑ์การประเมินผู้เข้ารับอบรม

ต้องผ่านการวัดประเมินผลไม่ต่ำกว่า ๖๐% ทั้งภาคทฤษฎี ปฏิบัติ และการศึกษาดูงาน

๑๑. งบประมาณ

แพทยสมาคมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสานเป็นผู้รับผิดชอบโดยเก็บเงินจากค่างวดเบี้ยผู้เข้ารับการศึกษาอบรม คนละ ๔๒,๐๐๐ บาท โดยมีค่าใช้จ่ายจากเงินค่างวดเบี้ยผู้เข้ารับการศึกษาอบรม ดังนี้

๑) ค่าอบรมบรรยาย (๓๕ วัน) (๖ ชั่วโมง/วัน) เป็นเงิน ๓๖๒,๒๕๐ บาท มีรายละเอียดดังนี้

- ค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่ม จำนวน ๒ มื้อ x ๓๕ วัน x ๓๕ บาท x ๒๕ คน	= ๖๑,๒๕๐	บาท
- ค่าจัดทำเอกสาร จำนวน ๒๐๐ บาท x ๒๕ ชุด	= ๕,๐๐๐	บาท
- ค่าตอบแทนวิทยากรหลัก จำนวน ๑ คน x ๒ เดือน x ๒,๕๐๐ us (๓๔ บาท : ๑ US)	= ๑๗๐,๐๐๐	บาท
- ค่าตอบแทนวิทยากรแปล จำนวน ๑ คน x ๖๐๐ บาท x ๖ ชั่วโมง x ๓๕ วัน	= ๑๒๖,๐๐๐	บาท

๒) ค่าฝึกปฏิบัติ (๘ วัน) เป็นเงิน ๒๐๓,๕๙๐ บาท มีรายละเอียดดังนี้

- ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๑ มื้อ x ๕ วัน x ๑๒๐ บาท x ๒๕ คน	= ๑๕,๐๐๐	บาท
- ค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่ม จำนวน ๒ มื้อ x ๕ วัน x ๓๕ บาท x ๒๕ คน	= ๘,๗๕๐	บาท
- ค่าตอบแทนวิทยากรแปล จำนวน ๑ คน x ๖๐๐ บาท x ๖ ชั่วโมง x ๘ วัน	= ๒๘,๘๐๐	บาท
- ค่าตอบแทนผู้ช่วยวิทยากร จำนวน ๓ คน x ๖๐๐ บาท x ๖ ชั่วโมง x ๘ วัน	= ๘๖,๔๐๐	บาท
- ค่าเบี้ยเลี้ยง จำนวน ๒ คน x ๒๔๐ บาท x ๘ วัน	= ๓,๘๔๐	บาท
- ค่าจ้างเหมารถตู้ปรับอากาศพร้อมพนักงานขับรถ จำนวน ๑,๘๐๐ บาท x ๒ คัน x ๘ วัน	= ๒๘,๘๐๐	บาท
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง/ค่าทางด่วน จำนวน ๒ คัน x ๒,๐๐๐ บาท x ๘ วัน	= ๓๒,๐๐๐	บาท

๓) ค่าศึกษาดูงานประเทศจีน (๗ วัน) ของคณาจารย์, ผู้ประสานงาน และผู้แปล

เป็นเงิน ๒๘๗,๒๘๐ บาท มีรายละเอียดดังนี้

- ค่าที่พัก จำนวน ๕ วัน x ๖ คน x ๔,๐๐๐ บาท	= ๑๒๐,๐๐๐	บาท
- ค่าเครื่องบินอาจารย์แปล + ผู้ประสานงาน (ไป - กลับ) จำนวน ๖ คน x ๒๕,๐๐๐ บาท	= ๑๕๐,๐๐๐	บาท
- ค่าเบี้ยเลี้ยง จำนวน ๖ คน x ๒๔๐ บาท x ๗ วัน	= ๑๐,๐๘๐	บาท
- ค่าพาหนะ จำนวน ๖ คน x ๑,๒๐๐ บาท	= ๗,๒๐๐	บาท

๔) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เป็นเงิน ๑๙๖,๘๘๐ บาท มีรายละเอียดดังนี้

- ค่าประกาศนียบัตร จำนวน ๒๕ บาท x ๒๕ ชุด	= ๖๒๕	บาท
- ค่าห้องประชุม จำนวน ๑ ห้อง x ๑,๕๐๐ บาท x ๔๓ วัน	= ๖๔,๕๐๐	บาท
- ค่าจัดทำกระเป๋าสีเอกสาร จำนวน ๑๕๐ บาท x ๒๕ ชุด	= ๓,๗๕๐	บาท
- ค่าจัดทำหนังสือ/ตำรา จำนวน ๕ เล่ม x ๒๐๐ บาท x ๒๕ ชุด	= ๒๕,๐๐๐	บาท
- ค่าวัสดุทางการแพทย์ จำนวน ๒,๐๐๐ บาท x ๒๕ ชุด	= ๕๐,๐๐๐	บาท
- ค่าปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ จำนวน ๕ คน x ๒๐๐ บาท x ๑๐ วัน	= ๑๐,๐๐๐	บาท
- ค่าเครื่องบินวิทยากร (ไป - กลับ) จำนวน ๑ คน x ๒๐,๐๐๐ บาท	= ๒๐,๐๐๐	บาท
- ค่าที่พักวิทยากรหลัก จำนวน ๑ คน x ๒ เดือน x ๑๐,๐๐๐ บาท	= ๒๐,๐๐๐	บาท
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	= ๓,๐๐๕	บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑,๐๕๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านห้าหมื่นบาทถ้วน)

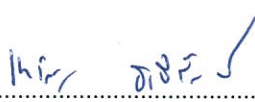
หมายเหตุ ทุกรายการสามารถถัวเฉลี่ยจ่ายได้

๑๒. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน สำหรับผู้เข้าร่วมการอบรม
จำนวนประมาณ ๔๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ บาท ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องจ่ายเงินเอง (เบิกไม่ได้)

๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ทันตแพทย์ผู้ผ่านการอบรมมีความรู้ ความสามารถให้บริการรักษาผู้ป่วยด้วยศาสตร์การฝังเข็ม
มาเสริมการรักษาในโรคและกลุ่มอาการทางทันตกรรมเบื้องต้น ได้อย่างถูกต้อง ตามมาตรฐานสากล

..... ผู้เสนอโครงการ
(นายวิกิต ประกายหาญ)
ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ

..... ผู้เสนอโครงการ
(นายแพทย์เทวัญ ธานีรัตน์)
ผู้อำนวยการกองการแพทย์ทางเลือก

..... ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายธวัชชัย กมลธรรม)

นายกแพทยสมาคมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน

..... ผู้อนุมัติโครงการ
(นางอัมพร เบญจพลพิทักษ์)

อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก